

भानुभक्त प्राणी उद्यान: जगा अधिग्रहणका लागि ४६ करोड

-कृष्ण न्यौपाने
दमौली, ३ बैशाख (रासस)

तनहुँको व्यास
नगरपालिका-१२ छिकनेस्थित
भानुभक्त प्राणी उद्यानले जगा
अधिग्रहणको कामलाई अगाडि
बढाएको छ।

रैथाने र गैरैथाने बन्यजन्तुको संरक्षण गर्ने, बन्यजन्तु संरक्षणमार्फत अमोदप्रमोद प्रदान गर्ने, बन्यजन्तुको वैज्ञानिक अध्ययन अनुसन्धान गर्ने उद्देश्यसहित स्थापना भएको सो उद्यानले जगा अधिग्रहणको कामलाई अगाडि बढाएको छ। प्राणी उद्यानले व्यास नगरपालिका-११, १२, भानु नगरपालिका-५ र ६ का भाग समेटेको छ। उद्यानले अधिग्रहण गर्ने जगा, घरटहरा, खेतबारीको मुआज्जा निर्धारण गर्ने काम सकिएको संरक्षण अधिकृत भोजराज पन्थले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार यस कार्यका लागि कूल ४६ करोड ५२ लाख एक हजार ७३० करेट आवश्यक पर्छ। जगाको मुआज्जा वितरणका लागि अर्थमन्त्रालयमा फाइल पठाइएको र बजेट स्वीकृत भएर आपाप्छि मुआज्जा वितरणको काम सुरु हुने उहाँले बताउनुभयो।

“प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा रहेको मुआज्जा निर्धारण समितिले जगाको मूल्याङ्कन गरेर बजेटका लागि फाइल अर्थमन्त्रालयमा पठाएको छ, मन्त्रालयबाट बजेट प्राप्त भएपछि मुआज्जाको काम अगाडी बढाउँछौं”, पन्थले भनुभयो। प्राणी उद्यानभित्र परेको १२६ जगाधारीको ९६१ रोपनी जगा अधिग्रहण गरिनेछ। त्यसका लागि ८४३ करोड ८७ लाख नौ हजार ४४३

मुआज्जा निर्धारण गरिएको छ। त्यसै उद्यानभित्र परेका घरटहरा कामागि ८५८ लाख सात हजार ५७९ र छुट भएका १६ जगाधारीको जगा अधिग्रहणका लागि रु ८५ करोड छ लाख ८४ हजार ७०७ मुआज्जा निर्धारण गरिएको छ। प्राणी उद्यानको सीमानमा तारबार लगाउने काम भए सम्पन्न भइसकेको छ। उद्यानको विकासका लागि गुरुजोना बनाएको छ। गुरुजोनाअनुसार यहाँ दुई इलाका, चार क्षेत्र र आठ शाखा कल्पना गरिएको छ। इलाकाअन्तर्गत संरक्षण इलाका र उपयोग इलाका रहेछ। क्षेत्रअन्तर्गत प्रशासनिक, प्रदर्शनी, शान्ति र आध्यात्मिक तथा उद्धार र अनुसन्धान रहेछ। शाखाअन्तर्गत दूला शाकाहारी, शाकाहारी, पन्छी, सर्वाहारी, सरीसुप, साना स्तनधारी, मांसाहारी र भालु शाखाको कल्पना गरिएको छ।

प्राणी उद्यान कूल ४२५ हेक्टर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ। उद्यानले १३ वन क्षेत्रलाई समावेश गरेको छ। प्राणी उद्यान क्षेत्रभित्र पर्ने आठ सामुदायिक वन र पाँच कुर्लियती वन गरी १३ वन क्षेत्र समावेश गरिएको छ। उद्यानले २ ९७.४७ हेक्टर संरक्षण इलाका र १२७.५३ उपयोग इलाका निर्धारण गरेको छ। संरक्षण इलाकाको प्रभावित धन वन क्षेत्र, भिरालो र पहुँच नभएको क्षेत्र पर्दछ भने उपयोग इलाकाभित्र कम भिरालो, पानीको स्रोत पर्दछ। राष्ट्रीय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ मा प्राणी उद्यान घोषणा गर्ने प्रावधान भएकाले चुनौती देखा परेको संरक्षण अधिकृत पन्थले बताउनुभयो। प्राणी उद्यानले गुरुजोनाबमोजिम कार्य सञ्चालन, विस्तृत परियोजना

प्रतिवेदन (डिपिआर) निर्माण, राष्ट्रीय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐनमा प्राणी उद्यान स्थापना र व्यवस्थापनसम्बन्धी व्यवस्था गर्न पहल गर्ने विषयताई प्राथमिकतामा राखेको छ। स्रष्टा पदयात्रा काठमाडौंको आयोजनामा तनहुँको प्रसिद्ध व्यासगुफादेखि पर्वटकीय नगरी बन्दीपुस्तम्भ पदयात्रा सुरु भएको छ। विभिन्न जिल्लाका साहित्यकारको सहभागितामा धार्मिकस्थल व्यासगुफादेखि पर्वटकीयस्थलबन्दीपुरसम्पदयात्रा सुरु भएको हो। व्यासगुफामा आज आयोजित एक कार्यक्रममा व्यास नगरपालिका प्रमुख वैकुण्ठ न्यौपानेले पदयात्रामा सहभागी साहित्यकारलाई विदाइ गर्ने साहित्यका माध्यमबाट व्यास क्षेत्रको प्रचारप्रसार गरिदिन आग्रह गर्नुभयो। व्यास, पराशर, छाव्दीवाराही, तनहुँसुर, गलेखामोटको संरक्षण र उजार गर्ने अभियानमा नगरपालिका क्रियाशील भएर लागेको बताउँदै उहाँले भनुभयो, “सास्कृतिक र साहित्यिक पक्षको संरक्षण गर्ने प्रजासभा गठनको प्रक्रिया अगाडि बढाएका छौं”। व्यासका अध्येता काशीनाथ न्यौपानेले श्रीकृष्ण द्वैपायनको रूपमा २८ औं व्यासको जन्म दमोलीमा भएको प्रमाण हेको भन्दै यस क्षेत्रको उचित प्रचारप्रसार हुन नसकेको बताउनुभयो। व्यासभूमि दमोलीको प्रचारप्रसारका लागि लागेपनि यसको विकास हुन नसकेकाले सबैको सामुहिक प्रयाप सावश्यक रहेकामा उहाँले जोड दिनुभयो।

व्यासगुफा र बन्दीपुरको पर्वटन, संकृति, पुरातत्व महत्वको प्रचारप्रसार गर्ने उद्देश्य सहित व्यासका सुरु भएको हो। विसं

२०७३ सालमा सुरु भएको स्रष्टा पदयात्राको तनहुँको शृङ्खला ५७ औं हो। स्रष्टा पदयात्राले काठमाडौंबाट यो अभियान सुरु गरेको मन्दिर मध्यशीले जानकारी दिनुभयो। “नयाँ नयाँ ठाउँ पुगेर र चना सिजना गर्ने र त्यसलाई पुस्तकमार्फत प्रचारप्रसार गर्ने उद्देश्यसहित स्रष्टा पदयात्रा सुरु गरेका हो”, उहाँले भनुभयो।

स्रष्टा पदयात्रामा ११ साहित्यकारको सहभागिता रहेको छ। स्रष्टा पदयात्रामा साहित्यकार आवत्जावत बन्द गरिएको हो। विहान ११ बजेदेखि अपराह्न ४ बजेसम्म मालदुझा-बेनी सडकमा यातायात बन्द गरिएको बेनी-जोमसोम-कोरला सडक आयोजनाले जनाएको छ।

सवारी साधनको चापले सडक विस्तारको काम प्रभावित बनेपछि बेनी-जोमसोम-कोरला सडक आयोजनार निर्माण कम्पनी एपेक्स-खडका कृष्ण जेभीले जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा अमृत दाहालले सडक निर्माणलाई तीव्रता दिन सवारी साधन रोकेर काम गर्न समय मार्गिएको बताउनुभयो। कुशा नगरपालिका-१ मा पर्ने मालदुझा गादेखि जिल्ला गाउँपालिकाका ८, ७, ४ र ३ नम्बर बडा हुँदै याउदाईको सदस्युकाम बेनी जोडिने १३ किलोमिटर सडक बिस्तार, सुधार गरी दुई लेनको बनाउन काम भइरहेको छ।

मालदुझा-बेनी सडक चीन र भारत जोडिने नेपालको सबैभन्दा छोटो सदस्युकाम बेनी जोडिने १३ किलोमिटर सडक बिस्तार, सुधार गरी दुई लेनको बनाउन काम भइरहेको छ। मालदुझा-बेनी सडकमा यात्रा गर्दा धेरै समय लाने, गाडी परिवर्तन गर्दा भन्दैक्षण्य हुने, दुर्घटनाको जोखिम र सास्ती भएको छ। म्यादी र मुस्ताडका साथै पर्वतको जलजला गाउँपालिकाका बासिन्दाले प्रयोग गर्ने मालदुझा-बेनी सडक पर्वटकीय, व्यापारिक र धार्मिक हिसाबले सम्भावनायुक्त छ।

बेनी-मालदुझा सडक दैनिक पाँच घण्टा बन्द

पोखरापत्र संवाददाता

म्यादी, ३ बैशाख

प्राणी उद्यानभित्र परेका घरटहरा कामागि ८५८ लाख सात हजार ५७९ र छुट भएका १६ जगाधारीको जगा अधिग्रहणका लागि रु ८५ करोड छ लाख ८४ हजार ७०७ मुआज्जा निर्धारण गरिएको छ।

प्राणी उद्यानको सीमानमा तारबार लगाउने काम भए सम्पन्न भइसकेको छ। उद्यानको विकासका लागि गुरुजोना बनाएको छ। गुरुजोनाअनुसार यहाँ दुई इलाका, चार क्षेत्र र आठ शाखा कल्पना गरिएको छ। इलाकाअन्तर्गत संरक्षण इलाका र उपयोग इलाका रहेछ। क्षेत्रअन्तर्गत प्रशासनिक, प्रदर्शनी, शान्ति र आध्यात्मिक तथा उद्धार र अनुसन्धान रहेछ। शाखाअन्तर्गत दूला शाकाहारी, शाकाहारी, पन्छी, सर्वाहारी, सरीसुप, साना स्तनधारी, मांसाहारी र भालु शाखाको कल्पना गरिएको छ।

स्रष्टा पदयात्रामा ११ साहित्यकारको सहभागिता रहेको छ। स्रष्टा पदयात्रामा साहित्यकार आवत्जावत बन्द गरिएको हो। विहान ११ बजेदेखि अपराह्न ४ बजेसम्म मालदुझा-बेनी सडकमा यातायात बन्द गरिएको बेनी-जोमसोम-कोरला सडक आयोजनाले जनाएको छ।

मालदुझा-बेनी सडक चीन र भारत जोडिने बेनी-मालदुझा सडकमा यातायात बन्द गरिएको हो। विसं २०४८ ‘कामका लागि खायान’ कार्यक्रमअन्तर्गत सुरु गरेर २०५२ मा मार्ग खुलेका २०६८ मा कालोपत्र भएको मालदुझा गा-बेनी सडक पछिल्लो समय जीर्ण अवस्थामा थियो।

सहायता संवाददाता

बेनी-मालदुझा सडक बन्द

हुँदै मालदुझा जोडिने

वैकल्पिक सडक प्रयोग गर्न सकिनेछ।

प्राणी उद्यानभित्र परेका घरटहरा

काम गरिएको छ।

प